

Morten Jakobsen og Mette Kjærgaard Thomsen

Samproduktion, offentlige tiltag og servicebrugernes motivation til at deltage

Offentlige serviceydelser tilvejebringes ofte via samproduktion, dvs. gennem et miks af input fra offentligt ansatte og de brugere, som modtager serviceydelserne. Eftersom brugernes bidrag kan føre til en forbedring af kvaliteten og mængden af de offentlige serviceydelser, bliver der i stigende omfang iværksat offentlige samproduktionstiltag, som har til formål at øge brugernes bidrag. På baggrund af den eksisterende forskning ved vi meget lidt om, hvilken effekt sådanne tiltag har på servicebrugernes motivation til at samproducere. Ved brug af et empirisk eksempel fra folkeskoleområdet tester vi effekten af et samproduktionstiltag på forældrenes intrinsiske og ekstrinsiske motivation. Hovedresultatet er, at samproduktionstiltaget navnlig for lavtuddannede forældre har en negativ effekt på deres intrinsiske motivation. Dette resultat understreger vigtigheden af, at offentlige myndigheder, som iværksætter tiltag af denne art, er opmærksomme på eventuelle utilsigtede motivationseffekter, som kan betyde, at den tilsigtede adfærdsændring ikke indfries.

Begrebet samproduktion (på engelsk: *coproduction*) refererer til en situation, hvor offentlige serviceydelser såsom uddannelse, sundhed og sikkerhed tilvejebringes via et miks af input fra forskellige aktører (Parks et al., 1981). Ofte vil dette miks af input blive leveret af offentligt ansatte og de brugere, der modtager serviceydelserne. Eksempler på samproduktion, som defineret i dette studie, er, når forældre laver lektier med deres barn, så barnet får større udbytte af undervisningen i skolen, eller når en patient laver fysisk genoptræning efter en operation udført af det offentlige. I praksis tilvejebringes mange typer offentlige serviceydelser således via en proces, hvor brugerne, der er målet for en service, selv bidrager med input. Brugernes bidrag kan føre til en række gevinster. Disse omfatter blandt andet en øget produktion af offentlige serviceydelser, forbedret kvalitet i ydelserne, en mere efficient tilvejebringelse af ydelserne og på længere sigt måske tillige en højere grad af velfærd for de servicebrugere, som bidrager til produktionen af en given service (Alford, 2009; Jakobsen og Andersen, 2013; Vamstad, 2012).

Der kan derfor være god mening i, at det offentlige via samproduktionstiltag forsøger at øge brugernes bidrag, og særligt i de tilfælde hvor en lille ekstra indsats fra brugeren øger effektiviteten af den offentlige service og brugerens

eget udbytte betydeligt. En af grundantagelserne i litteraturen om samproduktion er, at brugernes *motivation* til at bidrage er afgørende for, om de faktisk leverer et input (Alford, 2002, 2009; Jakobsen, 2013; Rosentraub og Sharp, 1981). De få eksisterende empiriske studier af effekten af samproduktionstiltag har imidlertid fokuseret på påvirkningen på brugernes evne til at bidrage og deres deltagelse i samproduktion (Jakobsen, 2013; Jakobsen og Andersen, 2013). Der findes således meget lidt viden om, hvorvidt sådanne tiltag påvirker brugernes motivation. Det er overraskende set i lyset af, at der fra politiske side ofte iværksættes indsatser, som sigter mod at motivere brugerne til at øge deres bidrag. Eksempelvis kan det offentlige forsøge at opmuntre forældre til at læse sammen med deres barn ved at skabe bevidsthed om, at læsning i hjemmet har betydning for barnets sproglige udvikling. På samme måde bliver patienter ofte forsøgt opmuntret til selv at lave genoptræning efter en operation udført af det offentlige.

Formålet med denne artikel er at undersøge, hvorvidt samproduktionstiltag, som opmuntrer servicebrugerne til at deltage, påvirker deres motivation til at bidrage til samproduktionen. Tidligere studier fra motivationslitteraturen har argumenteret for, at individets intrinsiske motivation til at involvere sig i en given aktivitet kan reduceres, hvis de mødes med regler eller incitamenter, der svækker deres oplevelse af selvbestemmelse og følelse af kompetence (Frey, 1997; Ryan og Deci, 2000a). Artiklen videreudvikler det teoretiske argument bag disse studier til ikke blot at gælde regler og incitamenter, men også opmuntringer til at deltage i produktionen af serviceydelser leveret af det offentlige. Vi argumenterer for, at såfremt offentlige samproduktionstiltag opfattes som en kontrollerende foranstaltning og dermed svækker brugernes oplevelse af selvbestemmelse og/eller følelse af kompetence, vil tiltaget reducere brugerens intrinsiske motivation til at bidrage og dermed føre til, at den tilsigtede adfærdsændring i mindre grad indfries. Argumentet illustreres via et empirisk eksempel fra folkeskoleområdet, hvor et samproduktionstiltag blev iværksat for at øge forældrenes bidrag til udvikling af deres skolebørns læsefærdigheder. Samproduktionstiltaget bestod af en informationspjece, som opmuntrede forældrene til at læse dagligt sammen med deres børn samt gav dem konkrete råd til, hvordan de kunne understøtte udviklingen af deres barns sprog og læsning. Effekten af samproduktionstiltaget på forældrenes motivation blev undersøgt via et randomiseret felteksperiment.

Artiklen indleder med en kort introduktion til begrebet samproduktion og de samfundsmæssige gevinster, som er forbundet hermed. Herefter diskuteres offentlige samproduktionstiltag, der forsøger at øge brugernes deltagelse i samproduktion. Dernæst introduceres motivationsteori, som anvendes til

at udvikle det teoretiske argument til at forstå, hvordan opmuntringer til at samproducere kan påvirke brugernes motivation til at samproducere. Efterfølgende præsenteres det empiriske eksempel, og afslutningsvis diskuteres analyseresultaterne og implikationerne af resultaterne.

Hvad er samproduktion?

Begrebet samproduktion blev udviklet i slutningen af 1970'erne og begyndelsen af 1980'erne og blev oprindelig defineret som "et miks af input fra både offentligt ansatte og borgere til tilvejebringelsen af offentlige services" (Parks et al., 1981: 1002). Dette kan ske via et koordineret samarbejde mellem brugerne og de offentligt ansatte, eller ved at brugerne og de offentligt ansatte uafhængigt af hinanden bidrager til at tilvejebringe en given serviceydelse (Parks et al., 1981). I dette studie anvendes denne klassiske forståelse af samproduktion, hvor det primært er servicebrugeren eller dennes familiemedlemmer, som har glæde af den serviceydelse, som de selv bidrager til. Eksempler på denne form for samproduktion er, når forældre laver lektier med deres barn, når en patient laver fysisk genoptræning, eller når pårørende hjælper til på et plejehjem, hvor deres forældre bor. Samproduktion i dette studie omfatter således ikke tilfælde, hvor offentlige serviceydelser tilvejebringes via input fra frivillige og organisationer, eller tilfælde hvor der produceres kollektive offentlige serviceydelser som fx indsamling og sortering af affald.

Som tidligere nævnt er det et centralt argument i litteraturen, at brugernes deltagelse i samproduktion blandt andet kan bidrage til en forbedring af mængden og kvaliteten af de offentlige serviceydelser (Alford, 2009; Jakobsen og Andersen, 2013; Vamstad, 2012). Disse forbedringer forventes især, når de input, som brugerne leverer, bidrager til at øge effekten af de offentligt ansattes input. I sådanne tilfælde er input fra de offentligt ansatte og brugerne komplementære, dvs. en type input er særlig nyttig, såfremt den anden type input også er til stede (se Ostrom, 1996; Jakobsen og Andersen, 2013). Hvis fx en operation har en bedre effekt, såfremt patienten genoptræner, vil kirugens input således være mere effektivt, hvis patienten også leverer input i form af genoptræning.

Samproduktionstiltag fra det offentlige

Som følge af gevinsterne ved samproduktion er der gode grunde til at igangsætte samproduktionstiltag fra det offentliges side. En række forskere inden for litteraturen har argumenteret for, at samproduktionstiltag bør sigte mod at påvirke de faktorer, som er afgørende for, om brugerne bidrager til den offentlige serviceproduktion. Især to faktorer anses for vigtige i denne henseende,

nemlig hvorvidt brugerne er i besiddelse af motivation og evne til at bidrage (Alford, 2002, 2009; Jakobsen, 2013; Porter, 2012; van Eijk and Steen, 2014). I forhold til evnen til at bidrage er det ofte mangel på viden, færdigheder eller materialer, som er årsag til, at visse brugere kun deltager i begrænset omfang. Tilsvarende har niveauet af motivation betydning for brugernes omfang af deltagelse. Størstedelen af samproduktionslitteraturen sonderer ikke mellem forskellige motivationsformer (se dog Alford, 2009). De få eksisterende empiriske studier af effekten af samproduktionstiltag har især undersøgt påvirkningen på brugernes evne til at bidrage samt deres deltagelse i samproduktion (Jakobsen, 2013; Jakobsen og Andersen, 2013). Der er derfor begrænset empirisk viden om, hvorvidt sådanne tiltag påvirker brugernes motivation til at bidrage til samproduktionen, herunder om forskellige motivationsformer påvirkes i positiv eller negativ retning (en undtagelse er Nesbit og Milthers, 2013). Motivationsteorien, som præsenteres i det følgende afsnit, sonderer mellem forskellige motivationsformer og de mekanismer, der påvirker dem.

Først er det dog vigtigt at redegøre for, hvad der kendetegner offentlige samproduktionstiltag. Som regel er samproduktionstiltag baseret på et princip om frivillig deltagelse, hvor det offentlige som minimum forsøger at opmuntre servicebrugere og borgere til en bestemt adfærd. Det kan eksempelvis være ved at bibringe brugerne information om vigtigheden af deres bidrag samt generelle opmuntringer til deltagelse i samproduktion (Alford, 2009; Brudney, 1983; Rosentraub og Sharp, 1981). Ofte vil samproduktionstiltag dog også have et andet formål end at motivere, nemlig at forbedre brugernes evne til at bidrage. Det kan eksempelvis være ved at give råd, vejledning eller redskaber (Alford, 2009; Brudney, 1983; Percy, 1984; Sharp, 1980). Et eksempel på et konkret samproduktionstiltag er, når skoler forsøger at opmuntre forældre til at læse sammen med deres børn ved at skabe øget bevidsthed om, at læsning i hjemmet har betydning for børnenes sproglige udvikling eksempelvis via uddeling af en informationspjece eller en bogpakke. Et andet eksempel er, når sundhedsvæsenet forsøger at opmuntre patienter til selv at lave genoptræning efter en operation udført af det offentlige.

Hvordan påvirker regler og incitamenter individets motivation?

Som første skridt til at skabe en bedre forståelse for, hvordan samproduktionstiltag kan påvirke brugernes motivation, præsenteres først argumenter fra motivationslitteraturen, som har udviklet teorier om, hvordan brug af regler og incitamenter over for individer kan reducere eller øge deres motivation. I den del af motivationslitteraturen, som vi trækker på, sondres der mellem intrinsisk og ekstrinsisk motivation. Intrinsisk motivation refererer til, at en person

udfører en aktivitet, fordi vedkommende finder aktiviteten interessant i sig selv, hvorimod ekstrinsisk motivation betyder, at en person er motiveret af de konsekvenser, der er ved at udføre/ikke udføre en aktivitet i form af belønning eller undgå en straf (se Gagne og Deci, 2005: 331). Når forældre eksempelvis bidrager til produktionen af serviceydelser på skoleområdet ved at lave lektier med deres barn, fordi de finder det interessant, så er de drevet af deres intrinsiske motivation. I de tilfælde, hvor forældre laver lektier med deres barn med henblik på, at barnet kan opnå gode karakterer, så det fremstår godt, eller fordi bestemte sociale normer foreskriver lektielæsning med barnet, så er de drevet af deres ekstrinsiske motivation.

På baggrund af en række eksperimenter foreslog Deci (1971), at incitamenter i form af konkrete belønninger såsom penge for at udføre en given aktivitet kan reducere individets intrinsiske motivation til at udføre aktiviteten. Positiv verbal kommunikation og feedback til individet i forhold til en aktivitet viste sig derimod at have en positiv effekt på den intrinsiske motivation (Deci, Koestner og Ryan, 1999). Efterfølgende har en række forskere med Ryan og Deci i spidsen udviklet selvbestemmelsesteorien til at forstå den type effekt, hvor modtagerens intrinsiske motivation til at udføre en handling reduceres eller øges af et ydre forsøg på adfærdsregulering såsom brugen af belønninger, verbal kommunikation, feedback eller regler. Argumentet i selvbestemmelsesteorien er, at individet har behov for at opleve selvbestemmelse,¹ føle sig kompetent samt stå i relation til andre, så det føler, at det hører til, og at stimuleringen af disse behov er afgørende for, hvordan den intrinsiske motivation påvirkes (Deci, Koestner og Ryan, 1999; Ryan og Deci, 2000a). De tidlige formuleringer af teorien har især fokuseret på selvbestemmelse og kompetence. Hvis et individ oplever, at en ydre adfærdsregulering går imod opfyldelsen af individets behov for at opleve selvbestemmelse, dvs. individets oplevelse af at det har et valg i en given situation frem for at være underlagt andres vilje, vil den intrinsiske motivation reduceres (Ryan og Deci, 2000a). Ligeledes vil en ydre adfærdsregulering, der går imod opfyldelsen af individets behov for at føle sig kompetent til at udføre en aktivitet, reducere den intrinsiske motivation. Omvendt vil en ydre adfærdsregulering, som tilfredsstillende oplevelsen af selvbestemmelse og følelsen af kompetence, øge den intrinsiske motivation. Det skal dog understreges, at en tilfredsstillende af individets behov for at føle sig kompetent ikke vil øge den intrinsiske motivation, medmindre individets behov for at opleve selvbestemmelse samtidig er tilfredsstillet (Ryan og Deci, 2000a; Ryan og Deci, 2000b).

Efterfølgende har Frey (1997) sat dele af ovenstående teori ind i en økonomisk ramme, hvilket han benævner *motivation crowding*-teorien. Sammenlignet med selvbestemmelsesteorien inddrager motivation crowding-teorien kun

to af de tre behovsmekanismer fra selvbestemmelsesteorien, nemlig selvbestemmelse og selvværd (Andersen og Pedersen, 2014). Ifølge motivation crowding-teorien vil økonomiske belønninger eller reguleringssystemer, som opfattes som en kontrollerende foranstaltning, fortrænge den intrinsiske motivation (*crowding out*). Argumentet er her, at individets selvbestemmelse og selvværd svækkes, når den eksterne regulering opfattes som kontrollerende. Omvendt vil en ekstern adfærdsregulering, som opfattes som understøttende, øge den intrinsiske motivation (*crowding in*), da individets selvværd og selvbestemmelse styrkes (Frey, 1997). Ydermere er der blevet argumenteret for, at effekten af adfærdsreguleringen på den samlede motivation afhænger af forholdet mellem den positive effekt på den ekstrinsiske motivation og crowding-effekten (Weibel, Rost og Osterloh, 2010). Hvis effekterne på de to motivationsformer går i samme retning, vil den samlede motivation stige, mens modsatrettede effekter i værste fald kan føre til, at den samlede motivation reduceres, således at den ydre adfærdsregulering resulterer i et lavere niveau af den tilsigtede adfærd.

Hvordan påvirker samproduktionstiltag brugernes motivation?

Selvom de præsenterede motivationsteorier fokuserer på effekten af stærkere instrumenter, såsom regler og incitament, til at regulere individers adfærd, end dem der typisk anvendes til at fremme brugernes samproduktion, vil vi argumentere for, at disse teorier kan anvendes til at belyse effekten af samproduktionstiltag på servicebrugernes motivation. Med baggrund i selvbestemmelsesteorien er det i forhold til at forstå effekten af et samproduktionstiltag på brugernes intrinsiske motivation afgørende, om tiltaget går imod individets opfyldelse af de tre basale behov (selvbestemmelse, kompetence og relation til andre, se ovenfor). Er det tilfældet, vil den intrinsiske motivation reduceres. I forlængelse heraf vil effekten på den intrinsiske motivation ifølge motivation crowding teorien afhænge af, om individet opfatter et samproduktionstiltag som kontrollerende eller understøttende. Selv om det almindeligvis er frivilligt for brugerne, om de vil deltage i et samproduktionstiltag, kan et tiltag opfattes som en kontrollerende foranstaltning, der svækker individets oplevelse af at være selvbestemmende og/eller signalerer, at individet er inkompetent. Det kan eksempelvis tænkes at gælde for tiltag, som råder brugerne fra eller til en bestemt adfærd, som afviger væsentligt fra vedkommendes gængse adfærd og/eller værdier. Jo mere kontrollerende et samproduktionstiltag opfattes, desto mere må tiltaget forventes at fortrænge brugernes intrinsiske motivation til at bidrage til samproduktionen. Som nævnt vil effekten på den samlede motivation afhænge af forholdet mellem den positive effekt på den ekstrinsiske motivation og en eventuel forøgelse eller reduktion af den intrinsiske motivation.

Såfremt en eventuel negativ effekt på den intrinsiske motivation overstiger den positive effekt på den ekstrinsiske motivation, kan det føre til en lavere grad af deltagelse i samproduktion. Eftersom brugernes deltagelse også afhænger af deres evne til at bidrage, vil påvirkningen herpå være en anden væsentlig faktor, som der bør tages højde for i forhold til at forstå effekten på deltagelse i samproduktion. Et tiltag, som har særligt fokus på at forbedre brugernes evne til at bidrage, kan på den ene side svække individets oplevelse af selvbestemmelse og på den anden side styrke dets følelse af at være kompetent, og dermed have modsatrettede effekter på den intrinsiske motivation (Deci, Koestner og Ryan, 1999).

Et centralt spørgsmål inden for samproduktionslitteraturen er, hvorvidt alle brugere i samme omfang påvirkes af offentlige samproduktionstiltag. Hidtidige studier har argumenteret teoretisk for samt påvist empirisk, at højtuddannede og økonomisk velstillede brugere er mere tilbøjelige til at deltage i den offentlige serviceproduktion, formentlig fordi de oftere besidder viden og færdigheder, som er nødvendige for at kunne deltage (Brudney, 1983; Jakobsen og Andersen, 2013; Rosentraub og Sharp, 1981; Warren, Rosentraub og Harlow, 1984). På den baggrund argumenterer flere forskere for, at samproduktionstiltag vil have den største effekt på ressourcestærke brugere (Brudney, 1983; Rosentraub og Sharp, 1981; Warren, Rosentraub og Harlow, 1984). På den anden side argumenterer to nyere studier for, at samproduktionstiltag, som er designet til at fjerne de barrierer, som forhindrer ressource svage brugere i at samproducere, især vil have en positiv effekt på disse brugeres deltagelse (Jakobsen og Andersen, 2013; Jakobsen, 2013). Det er således afgørende for effekten på brugernes intrinsiske motivation, om og hvordan tiltag påvirker forskellige gruppers oplevelse af selvbestemmelse og følelse af kompetence. Som følge af at lavtuddannede ofte er mindre tilbøjelige til at samproducere (Ostrom, 1996; Warren, Rosentraub og Harlow, 1984), kan der argumenteres for, at lavtuddannede brugere, sammenlignet med højtuddannede brugere, i højere grad vil opfatte samproduktionstiltag, der råder til eller fra en bestemt adfærd, som en svækkelse af deres selvbestemmende og/eller et signal om, at de er inkompetente. Er det tilfældet, vil især lavtuddannede opfatte tiltaget som en kontrollerende foranstaltning, og deres intrinsiske motivation vil efterfølgende reduceres, mens højtuddannedes intrinsiske motivation må forventes at forblive uforandret. I det følgende afsnit præsenteres det empiriske eksempel, som vi bruger til at teste effekten af et samproduktionstiltag på brugernes motivation.

Et empirisk eksempel: forskningsdesign og data

Vi undersøger effekten af et samproduktionstiltag på brugernes motivation ved at anvende et randomiseret felteksperiment på folkeskoleområdet, som er gennemført i samarbejde med Aarhus Kommune.² Styrken ved dette forskningsdesign er, at det kan løse potentielle endogenitetsproblemer i undersøgelser af effekten af et offentligt samproduktionstiltag. I studier, der bygger på observationsdata, er der eksempelvis endogenitetsproblemer forårsaget af selvselektion, nemlig at bestemte typer servicebrugere vælger at deltage i offentlige indsatser. Der kan også være problemer med at fastslå kausalitetsretningen, idet iværksættelse af offentlige indsatser, som har til formål at øge brugerdeltagelse, som regel er hyppigere i de sammenhænge, hvor brugernes deltagelse er mindst. Derudover giver forskningsdesignet mulighed for at adskille effekten af forskellige offentlige tiltag fra hinanden. Grunden til, at felteksperimentet er velegnet til at løse førnævnte endogenitetsproblemer, er, at man på langt mere sikker grund kan bestemme effekten af en indsats, når det er helt tilfældigt, hvem der udsættes/ikke udsættes for et samproduktionstiltag. En anden væsentlig styrke ved et randomiseret felteksperiment er, at det foregår i den virkelige verden, idet indsatsen implementeres af den offentlige forvaltning selv. Som nævnt baseres undersøgelsen på data fra folkeskoleområdet. Denne case er valgt af to grunde. For det første er folkeskolen et område, hvor forældre i høj grad bidrager til udviklingen af barnets faglige færdigheder. For det andet bliver der i stigende omfang iværksat offentlige samproduktionstiltag på skoleområdet, som har til formål at tilskynde forældre til at involvere sig mere i deres barns skolegang. Sådanne tiltag kan omfatte dialog med forældre, omdeling af informationspjecer eller mere omfattende indsatser.

Undersøgelsespopulationen for studiet bestod af 1.438 familier til børn indskrevet i 1. til 3. klasse på ti folkeskoler i Aarhus Kommune.³ For at undgå kontamination, dvs. at familierne i de to eksperimentelle grupper kommunikerede med og påvirkede hinanden, anvendtes klyngerandomisering, hvor skoleklasser ($n = 81$), frem for familier, blev tilfældigt udtrukket til enten en indsats- eller kontrolgruppe. Først blev skoleklasserne på de ti deltagende skoler stratificeret efter skole og klassetrin, og dernæst blev skoleklasserne tilfældigt udtrukket ved lodtrækning til de to eksperimentelle grupper. Det betyder, at hvis en klasse blev udtrukket til indsatsgruppen, så omfattede det alle familier til børn i den pågældende klasse. Randomiseringen resulterede i, at 726 familier blev placeret i indsatsgruppen, og 712 familier i kontrolgruppen. Vores balancetest for randomiseringen bekræfter desuden antagelsen om, at randomiseringen skaber balancerede grupper.⁴

Samproduktionstiltaget bestod af en simpel indsats i form af en informationspjece, som blev sendt til familierne i indsatsgruppen. Pjecen var udviklet i samarbejde med Aarhus Kommune, deriblandt pædagogiske medarbejdere som var specialiserede i udvikling af børns sprog og læsning samt medarbejdere med erfaring i at udvikle informationsmateriale. I overensstemmelse med den teoretiske litteratur havde pjecen til at formål at øge forældrenes motivation og viden. Eksempelvis forsøgte pjecen at opmuntre forældrene til at læse dagligt med deres barn ved at skabe en større bevidsthed om, at læsning i fællesskab med barnet har betydning for udvikling af barnets sprog og læsning. Derudover gav pjecen konkrete råd til, hvordan forældre kunne understøtte udviklingen af deres barns sprog og læsning ved at stille spørgsmål og engagere barnet i forbindelse med læsningen. Endelig var pjecen bevidst skrevet i et letlæseligt sprog, så flest mulige familier kunne få gavn af pjecen. Pjecen blev sendt med post til familierne med skolen og kommunen som afsender, som det er normal praksis i forvaltningen. Dette styrker den økologiske validitet samt minimerer potentielle hawthorne-effekter, dvs. det forhold at individer ændrer adfærd, fordi de er bevidste om, at de medvirker i et eksperiment og bliver målt på (Adair, 1984).

Spørgeskemaundersøgelsen til måling af effekten af indsatsen blev gennemført i november og december 2012. Spørgeskemaet blev besvaret af én forælder i husholdningen. I de tilfælde hvor forældrene var skilt, blev spørgeskemaet sendt til barnets mor. Spørgeskemaet kunne besvares elektronisk eller ved at udfylde en tilsendt papirversion (ca. 70 pct. af de besvarede spørgeskemaer blev besvaret på papir). Forældrene besvarede spørgeskemaet otte til 30 dage efter, at pjecen var udsendt, og den gennemsnitlige responstid var 18 dage. Den samlede svarprocent var 64, og der var ingen signifikant forskel på svarprocenten i de to eksperimentelle grupper ($p = 0,17$). Spørgeskemaet indeholdt i alt seks items til måling af effekten af samproduktionstiltaget på forældrenes motivation. Konkret blev forældre bedt om at angive graden af enighed med seks forskellige udsagn, som belyser deres motivation til at læse sammen med deres barn. Tabel 1 viser en faktoranalyse for de seks items. Som det fremgår af faktoranalysen, kan der identificeres to faktorer med egenværdier over 1 og relativt høje faktorloadings. På baggrund af faktoranalysen er der blevet konstrueret et refleksivt indeks for den intrinsiske motivation bestående af de tre spørgsmål, som loader højt på denne dimension. Derudover er der blevet konstrueret et refleksivt indeks for den ekstrinsiske motivation, som dog kun består af to spørgsmål, da faktorloading for et af udsagnene til at indfange denne dimension er meget lav. Cronbachs Alpha for begge indeks er omkring 0,70, hvilket peger på, at reliabiliteten af indeksene er højt. Indeksene er kon-

struerede som additive indeks og dernæst skaleret fra 0-10. Jo højere værdi, desto større er motivationen.

Tabel 1: Faktoranalyse for items til måling af motivation

	Faktor 1 Intrinsisk motivation	Faktor 2 Ekstrinsisk motivation
1. Jeg føler en stor personlig tilfredsstillelse, når jeg læser sammen med mit barn (vendt om)	0,66	-0,06
2. Jeg mener ikke, at det hjælper mit barn i skolen, at vi læser sammen derhjemme	0,21	-0,29
3. Jeg glæder mig altid til at læse sammen med mit barn (vendt om)	0,67	-0,12
4. Jeg læser sammen med mit barn for at undgå kritik fra lærerne eller skolen (vendt om)	-0,12	0,65
5. Jeg synes, det er kedeligt at læse med mit barn	0,55	-0,34
6. Jeg er bange for at blive set skævt til af de andre forældre, hvis jeg ikke læser med mit barn derhjemme (vendt om)	-0,14	0,64
Egenværdier	1,26	1,04
Cronbachs Alpha for indeks	0,71	0,69

Note: Udtrækningsmetode: Principal faktoranalyse. Rotationsmetode: Varimax. Respondenterne blev stillet følgende spørgsmål: Hvor enig/uenig er du i følgende udsagn? Svarkategorier: Meget enig, enig, hverken eller, uenig og meget uenig.

Som vi tidligere har argumenteret for, vil et samproduktionstiltag, som opfattes som en kontrollerende foranstaltning, bidrage til at svække individets oplevelse af selvbestemmelse og/eller følelse af kompetence og som følge heraf reducere den intrinsiske motivation til at bidrage. I vores undersøgelse indgår ikke mål for oplevelse af selvbestemmelse, men derimod fire items som belyser, om forældrene opfatter situationer, hvor de modtager informationsmateriale fra kommunen eller skolen angående, hvordan de kan hjælpe deres barn i skolen som kontrollerende eller understøttende. I de tilfælde, hvor forældrene opfatter informationsmateriale som kontrollerende, vil vi forvente, at deres oplevelse af selvbestemmelse samtidig er lavere. En svaghed ved disse items er, at vi ikke spørger specifikt til den informationspiece, som forældrene i indsatsgruppen har modtaget. Omvendt er det en styrke, at vi ved at spørge generelt til opfattelsen af situationer, hvor forældre modtager informationsmateriale fra

det offentlige, opnår svar fra alle familier, uanset hvilken eksperimentel gruppe de tilhører, og dermed kan udtale os om kausale effekter. Som nævnt er pjecen udviklet i samarbejde med Aarhus Kommune, hvilket betyder, at pjecen er meget lig den type pjecer, som kommunen omdeler til familier med børn i skolealderen. Desuden er omdeling af informationspjecer til forældre, som forsøger at opmuntre til en bestemt adfærd, et instrument som ofte anvendes af offentlige myndigheder. Vi forventer derfor, at alle forældre kan relatere sig til en situation, hvor de modtager informationsmateriale fra det offentlige, og dermed tilkendegive hvordan de opfatter situationen. Tabel 2 viser en faktoranalyse for de fire items. Som det fremgår af faktoranalysen, kan der identificeres to faktorer med egenverdier over 1 og høje faktorloadings (minimum 0,69). På baggrund af faktoranalysen er der blevet konstrueret to refleksive indeks, som indfanger, i hvilket omfang indsatser med informationsmateriale opfattes som henholdsvis kontrollerende eller understøttende. Indeksene består af de to

Tabel 2: Faktoranalyse for items til måling af opfattelse af indsatser med informationsmateriale

	Faktor 1 Understøttende opfattelse	Faktor 2 Kontrollerende opfattelse
1. Den form for informationsmateriale er med til at understøtte min interesse for at hjælpe mit barn	0,72	0,20
2. Den form for informationsmateriale giver mig en følelse af, at man ikke tror, jeg er i stand til at hjælpe mit barn i forhold til dets skolegang (vendt om)	0,24	0,70
3. Den form for informationsmateriale opmuntrer mig på en god måde til at engagere mig i mit barns skolegang	0,72	0,28
4. Den form for informationsmateriale virker som en form for kontrol fra det offentliges side (vendt om)	0,26	0,69
Egenverdier	1,16	1,08
Cronbachs Alpha for indeks	0,81	0,79

Note: Udtrækningsmetode: Principal faktoranalyse. Rotationsmetode: Varimax. Respondenterne blev stillet følgende spørgsmål: Følgende udsagn handler om situationer, hvor du modtager informationsmateriale fra kommunen eller skolen om, hvordan du kan hjælpe dit barn i skolen. Hvor enig/uenig er du i udsagnene? Svarkategorier: Meget enig, enig, hverken eller, uenig og meget uenig.

spørgsmål, som loader højest på den pågældende dimension. Cronbachs Alpha for begge indeks er omkring 0,80, hvilket peger på, at reliabiliteten af indeksene er højt. Igen er indeksene lavet som additive indeks og dernæst skaleret fra 0-10. Jo højere værdi, desto mere kontrollerende/understøttende opfattes en indsats.

Ud over de omtalte items til måling af effekten af indsatsen blev der i forbindelse med spørgeskemaundersøgelsen indsamlet baggrundskarakteristika for forældre og børn. Analyseresultater for effekten af indsatsen er estimeret ved brug af OLS regression. Analyserne inkluderer ud over en dikotom variabel for interventionen (ref. kontrolgruppe) dummyvariabler for skolespecifikke klassetrin (såkaldt skolespecifikke klassetrin fixed effects) og klyngerobuste standardfejl for de 81 klasser. Som udgangspunkt er alle estimerede effekter baseret på *intention-to-treat*-princippet, dvs. at alle familier omfattet af undersøgelsen, og som deltog i spørgeskemaundersøgelsen, er inkluderet i analysen. Det gælder, uanset om familien i spørgeskemaundersøgelsen har svaret nej til at have modtaget materialet, på trods af at de indgår i indsatsgruppen eller vice versa. Analyser viser, at 77 pct. af familierne i indsatsgruppen svarede, at de havde modtaget pjecen, mens 11 pct. af familierne i kontrolgruppen tilkendegav det samme. Størstedelen af familierne i indsatsgruppen kan således erindre, at de har modtaget pjecen.

Resultater

I tabel 3 starter vi med at undersøge sammenhængen mellem forældrenes opfattelse af indsatser som kontrollerende og deres intrinsiske motivation (model 1),⁵ samt hvordan forældrenes intrinsiske og ekstrinsiske motivation samvarierer med deres samproduktion, som er målt ved, hvor ofte forældrene læser højt for barnet⁶ (model 2-4). Af model 1 i tabel 3 fremgår det, at der er støtte til forventningen om, at jo mere forældre opfatter indsatser med informationsmaterialer som kontrollerende, desto mindre er deres intrinsiske motivation. Endvidere ses det af model 2 og 4 i tabel 3, at forældrenes intrinsiske motivation som forventet har en signifikant positiv sammenhæng med forældrenes samproduktion. Sammenhængen er endvidere relativt stærk. Eksempelvis er der ved gennemsnittet på indekset for den intrinsiske motivation ca. 27 pct. af forældrene, som angiver, at de eller deres partner læser højt for deres barn ”hver dag”, mens dette er tilfældet for ca. 45 pct. af forældrenes med den maksimale score på indekset for den intrinsiske motivation. Modsat vores forventning har forældrenes ekstrinsiske motivation ikke en signifikant positiv sammenhæng med deres samproduktion, når der kontrolleres for den intrinsiske motivation

Table 3: Sammenhæng mellem kontrollerende opfattelse og motivation samt motivation og samproduktion

	(1)	(2)	(3)	(4)
	Intrinsisk motivation	Samproduktion (læse med barn)	Samproduktion (læse med barn)	Samproduktion (læse med barn)
Kontrollerende opfattelse	-0,08* (0,04)			
Intrinsisk motivation		0,43** (0,07)		0,40** (0,07)
Ekstrinsisk motivation			-0,18** (0,05)	-0,08 (0,05)
Konstant	7,20** (0,49)			
Justeret R ²	0,02			
Pseudo R ²		0,07	0,04	0,07
N	397	409	408	404

Note: + $p < 0,10$, * $p < 0,05$, ** $p < 0,01$. Tosidet signifikantstest. Model 1 er estimeret ved OLS regression. Model 2-4 er estimeret ved ordered logistisk regression. Analysen indeholder de forældre, der var med i indsatsgruppen. I samtlige modeller kontrolleres der for forældrens uddannelse, beskæftigelsesstatus, indvandrerbaggrund, civil status, køn og antal børn i husstanden.

i model 4. Analyserne i tabel 3 understreger dermed vigtigheden af den intrinsiske motivation for brugernes deltagelse i samproduktion.⁷

I model 1 i tabel 4 undersøges effekten af indsatsen på forældrenes intrinsiske motivation for alle forældre. Der ses i model 1 en signifikant negativ effekt på 0,05-niveau af indsatsen på forældrenes intrinsiske motivation. Effekten er på -0,23, hvilket svarer til cirka 0,15 standardafvigelser på indekset, der måler den intrinsiske motivation, hvilket er en svag effekt. Selvom den ekstrinsiske motivation tilsyneladende ikke har betydning for deltagelse i samproduktion, tester vi, om effekten af indsatsen er positiv, som vi vil forvente ud fra de teoretiske argumenter. I model 3 ses en positiv effekt på den ekstrinsiske motivation på 0,20, som dog kun er signifikant på 0,10-niveau ($p = 0,056$). Effekten er svag, da den svarer til cirka 0,10 standardafvigelser på indekset, der måler den ekstrinsiske motivation. Det tyder således på, at den negative effekt på den intrinsiske motivation udlignes af en positiv effekt på den ekstrinsiske motivation. Yderligere analyser, som ikke er præsenteret i tabel 4, viser, at effekten af indsatsen på et samlet mål for motivation, hvor spørgsmålene for begge motivationsformer er samlet i ét indeks, er insignifikant.

Table 4: Effekten af samproduktionstiltaget på intrinsisk og ekstrinsisk motivation

	(1) Intrinsisk motivation	(2) Intrinsisk motivation	(3) Ekstrinsisk motivation	(4) Ekstrinsisk motivation
Samproduktionstiltag (ref.: kontrolgruppe)	-0,23* (0,10)	-0,75** (0,24)	0,20* (0,10)	0,61* (0,36)
Højeste uddannelse (ref.: ingen videregående uddannelse)				
Kort videregående		0,13 (0,34)		0,38 (0,31)
Mellemlang videregående		0,08 (0,21)		-0,13 (0,32)
Lang videregående		-0,29 (0,23)		0,05 (0,30)
Samproduktionstiltag x kort videregående		0,39 (0,46)		-0,78 (0,51)
Samproduktionstiltag x mellemlang videregående		0,58* (0,27)		-0,31 (0,46)
Samproduktionstiltag x lang videregående		0,76* (0,32)		-0,63 (0,42)
Konstant	8,44** (0,11)	8,57** (0,20)	1,10** (0,26)	1,11** (0,35)
Justeret R ²	0,02	0,03	0,00	0,00
N	838	838	843	843

Note: + $p < 0,10$, * $p < 0,05$, ** $p < 0,01$. Tosidet signifikansrest. Alle modeller er estimeret ved OLS regression og inkluderer dummyvariabler for skolespecifikke klassertrin. Klynge robuste standardfejl på klasseniveau i parentes. De afhængige variabler er indeks fra 0-10.

I model 2 i tabel 4 tester vi, om effekten på den intrinsiske motivation er større for lavtuddannede end for højtuddannede forældre ved at interagere variabelen for forældrenes højst fuldførte uddannelse med variabelen for indsatsen. Resultaterne viser, at effekten på den intrinsiske motivation er betinget af forældrenes uddannelsesniveau. Konkret er effekten for forældre med en mellemlang eller lang videregående uddannelse signifikant mindre negativ end for forældre uden en videregående uddannelse. Ydermere ses det, at den marginale effekt på den intrinsiske motivation for forældre uden en videregående uddannelse er $-0,75$ og signifikant på $0,01$ -niveau. Det svarer til cirka en halv standardafvigelse på den afhængige variabel, hvilket er en ganske betydelig effekt. Yderligere analyser (ikke medtaget) viser, at marginaleffekten for de øvrige uddannelsesgrupper er insignifikant. Den negative effekt på den intrinsiske motivation i model 1 er således navnlig drevet af en betydelig negativ effekt for forældre uden en videregående uddannelse. I model 4 i tabel 4 testes det, om effekten på den ekstrinsiske motivation er større for lavtuddannede end for højtuddannede forældre. Vi finder ingen tegn på, at effekten på den ekstrinsiske motivation er signifikant større for forældre uden en videregående uddannelse end for forældre med en mellemlang eller lang videregående uddannelse, når vi ser på interaktionsleddene. Beregning af marginale effekter for forældre med forskellig uddannelsesbaggrund viser imidlertid, at kun den marginale effekt på den ekstrinsiske motivation for forældre uden en videregående uddannelse er signifikant på $0,10$ -niveau, hvilket svarer til cirka en tredjedel standardafvigelse på den afhængige variabel. Marginaleffekten for de øvrige uddannelsesgrupper er derimod insignifikant. Når vi anvender et samlet mål for motivation, er marginaleffekten for forældre uden en videregående uddannelse insignifikant.

I lyset af den negative effekt af indsatsen på den intrinsiske motivation vil vi ud fra de teoretiske argumenter forvente, at indsatsen har medført, at forældrene i indsatsgruppen opfatter indsatsen med informationsmateriale som mere kontrollerende end forældrene i kontrolgruppen. Resultaterne for effekten på en kontrollerende opfattelse er præsenteret i tabel 5. I model 1 i tabel 5, som viser effekten for alle forældre, ses det, at forældre, som har modtaget pjecen, opfatter indsatsen med informationsmateriale som mere kontrollerende, end forældre som ikke har modtaget pjecen. Når vi undersøger effekten på en understøttende opfattelse (ikke præsenteret), finder vi ikke en signifikant effekt af indsatsen.⁸ I model 2 i tabel 5 fremgår det endvidere, at effekten er signifikant større for forældre uden en videregående uddannelse end for forældre med en kort eller lang videregående uddannelse. Desuden er den marginale effekt for forældre uden en videregående uddannelse signifikant ved $0,01$ -niveau, og ko-

Tabel 5: Effekten af samproduktionstiltaget på kontrollerende opfattelse

	(1) Kontrollerende opfattelse	(2) Kontrollerende opfattelse
Samproduktionstiltag (ref.: kontrolgruppe)	0,23* (0,13)	1,01** (0,38)
Højeste uddannelse (ref.: ingen videregående uddannelse)		
Kort videregående		0,00 (0,39)
Mellemlang videregående		0,15 (0,28)
Lang videregående		0,42 (0,33)
Samproduktionstiltag x kort videregående		-0,99* (0,52)
Samproduktionstiltag x mellemlang videregående		-0,74 (0,46)
Samproduktionstiltag x lang videregående		-1,12* (0,48)
Konstant	2,18** (0,35)	1,94** (0,44)
Justeret R ²	0,05	0,06
N	808	808

Note: + $p < 0,10$, * $p < 0,05$, ** $p < 0,01$. Tosidet signifikanstest. Alle modeller er estimeret ved OLS regression og inkluderer dummyvariabler for skolespecifikke klassetrin. Klyngero-buste standardfejl på klasseniveau i parentes. Den afhængige variabel er et indeks fra 0-10.

efficiensen er 1,01, hvilket svarer til en effekt på 0,48 standardafvigelse på den afhængige variabel. Samlet set peger analyserne i tabel 5 på, at den negative effekt på den intrinsiske motivation hos lavtuddannede forældre blandt andet skal forklares med, at indsatsen for denne gruppe har medført, at de opfatter indsatsen med informationsmateriale som mere kontrollerende.

Diskussion

Den offentlige forvaltning iværksætter i stigende omfang samproduktionstiltag, der på forskellig vis har til hensigt at øge de input, som brugerne selv bidrager med, når de modtager en given serviceydelse. Spørgsmålet er imidlertid, hvilken effekt sådanne indsatsen har på servicebrugernes motivation til at samproducere. Med udgangspunkt i motivationsteori argumenterede vi i dette studie for, at såfremt et samproduktionstiltag opfattes som en kontrollerende foranstaltning og dermed svækker brugernes oplevelse af selvbestemmelse og/eller følelsen af kompetence, vil indsatsen reducere brugernes intrinsiske motivation og dermed føre til, at den tilsigtede adfærdsændring i mindre grad indfries. Eksistensen af sådanne effekter understøttes af det empiriske eksem-

pel fra folkeskoleområdet, hvor et samproduktionstiltag blev rettet mod forældrene. Indsatsen bestod af en informationspjece, som opmuntrede forældre til at læse dagligt sammen med deres børn samt gav dem konkrete råd til, hvordan de kunne understøtte udviklingen af deres barns sprog og læsning. De indledende analyser viste, at kun den intrinsiske motivation havde en signifikant positiv sammenhæng med forældrenes deltagelse i samproduktion. Analyser af effekten af samproduktionstiltaget viste, at navnlig for lavtuddannede forældre havde indsatsen en signifikant negativ effekt på den intrinsiske motivation. Yderligere analyser pegede på, at dette blandt andet forklares med, at samproduktionstiltaget for denne gruppe har medført, at de opfatter indsatsen med informationsmateriale som mere kontrollerende.

Resultaterne i dette studie bidrager med viden på området i to henseender, som er relevant for fremtidige studier. For det første bidrager studiet til en bedre forståelse af mekanismerne bag effekten af samproduktionstiltag på brugernes adfærd. I lyset af at vores analyser viste, at kun den intrinsiske motivation havde en signifikant positiv sammenhæng med deltagelse i samproduktion samt en signifikant negativ effekt af den iværksatte indsats på den intrinsiske motivation, vil vi på baggrund af motivationslitteraturen forvente en negativ effekt på brugernes deltagelse i samproduktion. Et andet studie fra samme projekt finder dog ingen signifikant effekt af indsatsen på forældrenes deltagelse i samproduktion (Thomsen og Jakobsen, under udg.). Som argumenteret for tidligere er påvirkningen på brugernes evne til at bidrage en anden væsentlig faktor i forhold at forstå effekten af samproduktionstiltag på brugernes deltagelse i samproduktion. Et tredje studie fra samme projekt finder imidlertid en signifikant positiv effekt af indsatsen på forældrenes objektive viden (Jakobsen og Serritzlew, under udg.), som ofte anvendes som en indikator for evnen til at bidrage (Alford, 2009). En supplerende analyse (ikke præsenteret) viser desuden en signifikant positiv sammenhæng mellem forældrenes objektive viden og deres deltagelse i samproduktion i indsatsgruppen. Det tyder således på, at det er modsatrettede effekter af indsatsen på forældrenes intrinsiske motivation og evne til at bidrage, som er skyld i, at indsatsen ikke førte til den tilsigtede adfærdsændring. Der er imidlertid behov for at få undersøgt spørgsmål af denne art i fremtidige studier.

For det andet understreger studiet vigtigheden af, at offentlige myndigheder er opmærksomme på at udforme tiltagene således, at de undgår at reducere den intrinsiske motivation og dermed risikoen for, at den tilsigtede adfærdsændring ikke indfries. Et væsentligt forhold i den henseende kan være, hvordan opmuntringen til at samproducere bliver overleveret til brugeren. I dette studie blev en informationspjece anvendt. Det er muligt, at effekten på den intrinsiske

motivation havde været en anden, hvis informationen til forældrene var blevet overleveret mundtligt af eksempelvis barnets lærer eller på anden vis. Et andet væsentligt forhold kan være, hvordan en informationspjece frames. Jo mere kontrollerende kommunikationsformen er i form af sprogbrug såsom ”skal” og ”bør”, desto større reduktion i den intrinsiske motivation vil man forvente (Deci, Ryan og Koestner, 1999). Disse spørgsmål bør ligeledes undersøges i fremtidige studier. Implikationen af de præsenterede argumenter og det empiriske eksempel er således ikke, at samproduktionstiltag generelt bør opgives. Offentlige myndigheder skal dog være opmærksomme på, at selv nok så velmenende opmuntringer til brugerne om at deltage i samproduktionen af offentlige serviceydelser tilsyneladende kan fortrænge brugernes intrinsiske motivation og dermed betyde, at den tilsigtede adfærdsændring i mindre grad indfries.

Noter

1. Senere studier anvender i stedet betegnelsen autonomi (Ryan og Deci, 2000a 2000b). I Deci et al. (1999) sættes lighedstegn mellem oplevelsen af selvbestemmelse og autonomi.
2. Eksperimentet blev desuden gennemført i samarbejde med Line S. Nesbit, Maiken K. Milthers og Søren Serritzlew. De to førstnævnte har anvendt eksperimentet i deres speciale (se Nesbit og Milthers, 2013). Eksperimentet anvendes ligeledes i Jakobsen og Serritzlew (under udg.) samt Thomsen og Jakobsen (under udg.)
3. De ti folkeskoler er karakteriseret ved at have over 400 elever og blev forud for forsøget kontaktet og spurgt, om de ville deltage. Der var yderligere to skoler, der tilmeldte sig, men som ikke opfyldte førnævnte kriterie, og de er derfor ikke inkluderet i analyserne. Robusthedsanalyser viser, at konklusionerne ikke ændres, såfremt de to skoler inkluderes i analyserne.
4. Af pladshensyn er balancetesten udeladt, men analysen kan ses i Thomsen og Jakobsen (under udg.).
5. Grundet vores teoretiske fokus på sammenhængen mellem opfattelse af indsatsen og intrinsisk motivation, er sammenhængen mellem opfattelse af indsatsen og ekstrinsisk motivation ikke vist i tabel 3.
6. Samproduktion er målt ved følgende spørgsmål: ”Hvor ofte læser du eller din partner højt for barnet?” (svarkategorier: Aldrig, én gang om måneden, én gang om ugen, flere gange om ugen, hver dag og ved ikke). Konklusionerne i tabel 3 er de samme, hvis kontrolgruppen inddrages i analyserne.
7. Korrelationen mellem de to motivationsformer er 0,28 (Pearsons r).
8. Som nævnt indgår der i denne undersøgelse ikke et mål for oplevelse af selvbestemmelse, og vi undersøger derfor effekten af indsatsen på en kontrollerende (understøttende) opfattelse, der som argumenteret for er tæt forbundet med oplevet

selvbestemmelse (Frey, 1997). En række studier baseret på selvbestemmelsesteorien argumenterer for, at effekten af adfærdsreguleringen på den intrinsiske motivation går via oplevet selvbestemmelse (Reeve og Deci, 1996; Reeve, Nix og Hamm, 2003; Ryan og Deci, 2000a). På den baggrund mener vi, at det giver mening at undersøge effekten af indsatsen på en kontrollerende (understøttende) opfattelse.

Litteratur

- Adair, John G. (1984). The Hawthorne effect: A reconsideration of the methodological artifact. *Journal of Applied Psychology* 69 (2): 334-345.
- Alford, John (2002). Why do public-sector clients coproduce? Toward a contingency theory. *Administration & Society* 34 (1): 32-56.
- Alford, John (2009). *Engaging Public Sector Clients: From Service-Delivery to Co-production*. Houndmills, UK: Palgrave Macmillan.
- Andersen, Lotte B. og Lene H. Pedersen (2014). *Styring og motivation i den offentlige sektor*. København: DJØF.
- Brudney, James L. (1983). The evaluation of coproduction programs. *Policy Studies Journal* 12 (2): 376-385.
- Deci, Edward L. 1971. Effects of externally mediated rewards on intrinsic motivation. *Journal of Personality and Social Psychology* 18 (1): 105-115.
- Deci, Edward L., Richard Koestner og Richard M. Ryan (1999). A meta-analytic review of experiments examining the effects of extrinsic rewards on intrinsic motivation. *Psychological Bulletin* 125 (6): 627-668.
- Frey, Bruno S. (1997). *Not Just for the Money: An Economic Theory of Personal Motivation*. Cheltenham, UK: Edward Elgar.
- Gagne, Marylene og Edward L. Deci (2005). Self-determination theory and work motivation. *Journal of Organizational Behavior* 26 (4): 331-362.
- Jakobsen, Morten (2013). Can government initiatives increase citizen coproduction? Results of a randomized field experiment. *Journal of Public Administration Research and Theory* 23 (1): 27-54.
- Jakobsen, Morten og Simon C. Andersen (2013). Coproduction and equity in public service delivery. *Public Administration Review* 73 (5): 704-713.
- Jakobsen, Morten og Søren Serritzlew (under udg.). Can government educate citizens? A field experiment on knowledge effects of information provision. *International Journal of Public Administration*.
- Nesbit, Line S. og Maiken K. Milthers (2013). *Motivation for coproduction. Et eksperimentelt studie af information som motivationsfremmende redskab*. Speciale. Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet.
- Ostrom, Elinor (1996). Crossing the great divide: coproduction, synergy, and development. *World Development* 24 (6): 1073-1087.

- Parks, Roger B., Paula C. Baker, Larry Kiser, Ronald Oakerson, Elinor Ostrom, Vincent Ostrom, Stephen L. Percy, Martha B. Vandivort, Gordan P. Whitaker og Rich Wilson (1981). Consumers as coproducers of public services - some economic and institutional considerations. *Policy Studies Journal* 9 (7): 1001-1011.
- Percy, Stephen L. (1984). Citizen participation in the coproduction of urban services. *Urban Affairs Review* 19 (4): 431-446.
- Porter, David O. (2012). Co-production and network structures in public education, pp. 145-168 i Victor Pestoff, Taco Brandsen og Bram Verschuere (red.), *New Public Governance, the Third Sector, and Co-Production*. New York: Routledge.
- Rosentraub, Mark S. og Elaine B. Sharp (1981). Consumers as producers of social services: coproduction and the level of social services. *Southern Review of Public Administration* 4 (4): 502-539.
- Reeve, Johnmarshall og Edward L. Deci (1996). Elements of the competitive situation that affect intrinsic motivation. *Personality and Social Psychology Bulletin* 22 (1): 24-33.
- Reeve, Johnmarshall, Glen Nix og Diane Hamm (2003). Testing models of the experience of self-determination in intrinsic motivation and the conundrum of choice. *Journal of Educational Psychology* 95 (2): 375-392.
- Ryan, Richard M. og Edward L. Deci (2000a). Intrinsic and extrinsic motivations: classic definitions and new directions. *Contemporary Educational Psychology* 25 (1): 54-67.
- Ryan, Richard M. og Edward L. Deci (2000b). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist* 55 (1): 68-78.
- Sharp, Elaine B. (1980). Toward a new understanding of urban services and citizen participation: The coproduction concept. *The American Review of Public Administration* 14 (2): 105-118.
- Thomsen, Mette K. og Morten Jakobsen (under udg.). Influencing citizen coproduction by sending encouragement and advice: a field experiment. *International Public Management Journal*.
- Vamstad, Johan (2012). Co-production and service quality: a new perspective for the Swedish welfare state, pp. 297-316 i Victor Pestoff, Taco Brandsen og Bram Verschuere (red.), *New Public Governance, the Third Sector, and Co-Production*. New York: Routledge.
- van Eijk, Carola J. A. og Trui P. S. Steen (2014). Why people co-produce: Analysing citizens' perceptions on co-planning engagement in health care services. *Public Management Review* 16 (3): 358-382.
- Warren, Robert, Mark S. Rosentraub og Karen S. Harlow (1984). Coproduction, equity, and the distribution of safety. *Urban Affairs Review* 19 (4): 447-464.

Weibel, Antoinette, Katja Rost og Margit Osterloh (2010). Pay for performance in the public sector-benefits and (hidden) costs. *Journal of Public Administration Research and Theory* 20 (2): 387-412.